

КОНТРАКТ ТВІННІНГ

Розробка нових статистичних методологій і показників в окремих сферах статистики згідно зі статистичними стандартами ЄС

Україна

ЗВІТ ПРО РОБОТУ МІСІЇ

щодо

Класифікацій в статистиці виробництва

Компонент 1.5, Захід 1.5.4

Версія: Остаточна

		 STATISTICS DENMARK

Зміст

1. Загальні зауваження	4
2. Оцінка та результати.....	3
3. Висновки та рекомендації	6
Додаток 1 Технічне завдання.....	9
Додаток 2 Особи, з якими відбулися зустрічі.....	13

Перелік скорочень

ТЗ	Технічне завдання
ДССУ	Державна служба статистики України
СД	Статистика Данії
СЛ	Статистика Литви

1. Загальні зауваження

Цей звіт про роботу місії було складено в рамках Проекту Твіннінг «Розробка нових статистичних методологій і показників в окремих сферах статистики згідно зі статистичними стандартами ЄС». Звіт містить висновки четвертої місії, присвяченої класифікаціям в статистиці промислового виробництва за компонентом 1.5 проекту. Мета місії полягала в:

- *Ознайомленні українських фахівців з європейською практикою використання PRODCOM для побудови національних класифікацій у статистиці виробництва промислової продукції.*
- *Ознайомленні фахівців з CPA-2008 та останньою версією проекту Номенклатури на базі PRODCOM з метою збору даних з виробництва продукції в Україні.*
- *А також в ознайомленні фахівців з анкетами, що використовуються для збору даних щодо продуктів промисловості, щоб отримати показники згідно з PRODCOM.*
- *А також у роботі, спільно з експертами, над підходами до ретроспективних розрахунків динамічних рядів у статистиці виробництва.*

Консультанти хотіли б висловити свою вдячність усім посадовцям та окремим особам, з котрими відбулися зустрічі, за люб'язну підтримку та цінну інформацію, яка була отримана під час перебування в Україні, оскільки така інформація значною мірою допомогла в роботі.

Погляди та спостереження, наведені в цьому звіті, належать консультантові та не обов'язково збігаються з поглядами ЄС, ДССУ або Статистичною службою Данії/ Статистикою Фінляндії/Статистикою Литви/Центральним статистичним бюро Латвії/ Статистичним офісом Словацької Республіки/Статистичним офісом Іспанії/ Статистикою Швеції.

2. Оцінка та результати

Національна класифікація промислової продукції

Українськими фахівцями була представлена структура номенклатури промислової продукції (НПП) та показані деякі приклади її впровадження із застосуванням конкретних кодів. НПП містить ієрархічні групування на рівнях 2 (назва), 4, 6, 8 та 10 знаків. Рівні 2 та 4 знаків відповідають класифікації NACE rev. 2, 6 знак - CPA 2008, а 8 знак - Prodcom 2011. 10-значний код є національним кодом.

Існують також 7-, 9- та 11-значні групування, оскільки до групувань на 6, 8 та 10 знаках додається літера на позначення випадків, коли одиниці виміру відрізняються від того, що вимагається, наприклад, якщо замість кілограмів позначаються літри.

Структура НПП дозволить ДССУ розраховувати індекси промислового виробництва на рівнях NACE rev.2 на основі даних, зібраних за продуктами. Якщо цей індекс розраховується для особливих цілей, інформація щодо деяких вибраних продуктів збирається щомісяця.

Структура національної класифікації продукції СКП (CРА 2008) не дозволить створити детальні національні класифікації на основі NACE rev.2, тобто на рівні 5 або 6 знаків, тому що 5 та 6 знаки зайняті під кодом CРА. Але вже було вирішено, що класифікація видів економічної діяльності не вийде за рамки рівня 4 знаку.

Ретроспективні розрахунки

Експерти пояснили, як були зроблені ретроспективні розрахунки в Данії та Литві (подібні підходи застосовувалися в решті країн ЄС). В обох країнах поєднання мікро- та макрометодів було прийнято для короткострокової статистики. Починаючи з нового 2005 базового року та далі застосовувався мікрометод. Зокрема, наголос було зроблено на необхідності збереження базового року в якомога найстабільнішому стані, і відчувалося, що цього можна було досягти із застосуванням мікрометоду. Роки до 2005 були перераховані із застосуванням перехідних коефіцієнтів. Ці коефіцієнти були створені шляхом подвійного кодування статистичного реєстру (а у випадку Данії, також через подвійне кодування статистичних даних Prodcom). У СД перехідна матриця була створена для кожного року, а у випадку розрахунку ІПВ перехідна матриця за 2005 рік застосовувалася до всього періоду.

Перед ДССУ постає завдання одночасного впровадження нової системи класифікації, еквівалентної прийняттю NACE rev. 2, та ретроспективного розрахунку ІПВ до 2007 року (перший етап - 2011, 2012; другий етап – назад до 2007 року). Розрахунок ІПВ базується на переліку репрезентативних товарів. Ваги та ціни структурної статистики також відображають цей підхід. З цієї причини перекодування та ретроспективний розрахунок ІПВ базується скоріше на продуктах, аніж на одиницях спостереження.

ДССУ планує зробити 2010 рік новим базовим роком та виконати весь обсяг робіт, у тому числі, ретроспективні розрахунки назад до 2007 року, до кінця 2013 року. Планується перекодувати роки з 2010 по 2012 із застосуванням мікрометоду, тобто застосувати таблицю відповідності (для 2010 року можна частково скористуватися перехідними коефіцієнтами), а потім застосувати перехідні коефіцієнти для ретроспективних розрахунків до 2007 року. Досі для 2011-2012 років застосовувалося перекодування мікрометодом, і було можливо розрахувати перехідну матрицю, оскільки підприємствам було запропоновано також надати розподіл продуктів у 2011 та 2012 роках на базі нової класифікації. Перехідні коефіцієнти було перераховано з використанням значень 2012 та 2011 років.

Ретроспективні розрахунки для короткострокової статистики планується здійснити на рівні 4 знаків. ДССУ також розглядає можливість проведення ретроспективних розрахунків для регіонів за 2012 рік. Велика кількість рядів може створити певні проблеми з появою порожніх комірок. Для запобігання їх появи, відповідальні за ваги та ціни підрозділи ДССУ повинні зобов'язатися надавати якісні дані для розрахунку ІПВ. У Службах статистики Данії та Литви за ці показники відповідають відділи структурної статистики та статистики цін.

Слід виконати чимало завдань для успішного перерахування динамічних рядів з використанням нового базового року. Це включатиме розрахунок нових ваг для базового року, розрахунок індексів цін згідно з новою класифікацією тощо. Оскільки у рішенні цих завдань зазвичай беруть участь багато різних підрозділів служби статистики, рекомендується координувати роботу між різними відділами для забезпечення гладкого перебігу процесу. Можна, наприклад, створити внутрішню робочу групу. У будь-якому випадку така група важлива для співпраці різних відділів, оскільки, наприклад, відділ класифікації повинен надати ґрунтовний звіт для різних статистичних підрозділів.

Інформація користувачам щодо переходу на нову номенклатуру та публікація нових даних

Важливо поінформувати користувачів про перехід до нової номенклатури, оскільки це може призвести до перервності в рядах. Інформацію можна поширювати через створення різних робочих груп або, як запропоновано ДССУ, шляхом проведення семінарів для основних користувачів. Основна інформація, можливо, повинна розміщуватися на веб-сайті статистичної установи. Наприклад, можна в цілому розділі приділити увагу інформації про нову систему класифікації та, можливо, включити деякі відомості на відображення відповідних змін.

Стосовно публікації даних, були розглянуті різні можливості. На сьогодні ДССУ публікує дані у формі таблиць. Більш динамічним форматом могло б бути створення бази даних, в якій користувачі могли б отримати безпосередній доступ до агрегованих даних. Важливий момент, відзначений експертами, - це можливість національних групувань та публікацій. Той факт, що країни-члени ЄС повинні надавати дані стосовно деяких попередньо визначених груп до Євростату, не заважає публікації агрегованих даних на задоволення національних інтересів.

Анкета

Українські фахівці представили анкету для збору даних з виробництва. Дані збираються в паперовій формі, і анкета також наявна в електронному вигляді. Анкета не містить персоніфікованих даних. Але у деяких випадках попереднє

введення адреси та класифікаційних даних підприємства було б корисним для респондентів. Було б також корисно, якби для нових підприємств, які потрапили у вибірку, були б зроблені пропозиції щодо кодів продуктів, і якби форма містила коди з попередньої звітності. Це, очевидно, вимагатиме додаткових ресурсів, і подається на розгляд суто як пропозиція. Підприємства у бланку реєструють субпідряд, але лише в форматі обсягу. Значення/вартості розраховуються з використанням інформації стосовно подібних продуктів. Під заголовком анкети міститься попередження, що підприємства будуть притягнуті до відповідальності, якщо вони не нададуть звітні дані. Це речення краще розмістити внизу, під основним змістом анкети.

Фахівці продемонстрували приклади електронних анкет, перевага яких полягає в більшій динамічності та також потенційному полегшенні адміністративного навантаження як на підприємства, так і на орган статистики. У Данії підприємства зобов'язані використовувати електронну анкету під час надання звітних даних про Prodcom та ПІВ.

3. Висновки та рекомендації

Національна класифікація продуктів повністю відповідає Prodcom 2011. Застосування кожного оновленого списку Prodcom вимагає офіційного переходу, часткового при неістотних змінах і повного, якщо зміни істотні. Важливо, щоб відділ класифікації надавав значущу підтримку різним статистичним підрозділам щодо класифікації продукції у відповідні коди.

Вибраний підхід до ретроспективних розрахунків вважається найкращим варіантом, з урахуванням методу розрахунку індексу виробництва та обороту, у відповідності до методики розрахунку індексу. Важливо отримувати якісні дані від інших підрозділів вчасно, наприклад, ваги та індекси цін виробника.

Дані можуть публікуватися на різних рівнях (з огляду на їх конфіденційність), беручи до уваги потреби користувачів.

Додаток 1. Технічне завдання

Додаток 1. Технічне завдання

Компонент 1.5: Класифікації в статистиці виробництва

Захід 1.5.4 Подальша діяльність та заключні рекомендації з питань статистики виробництва

Основна інформація

Статистична служба Данії, у партнерстві зі Статистикою Фінляндії, Статистикою Литви, Центральним статистичним бюро Латвії, Статистичним офісом Словачької Республіки, Статистичним офісом Іспанії та Статистикою Швеції, реалізовує в Україні проект ЄС Твіннінг "Розробка нових статистичних методологій та показників в окремих галузях статистики відповідно до статистичних стандартів ЄС". Бенефіціаром виступає Державна служба статистики України (Держстат України).

Цей захід реалізовується в рамках компоненту 1.5: *Класифікації в статистиці виробництва*. Метою цього компоненту є з'ясування питань, пов'язаних з впровадженням європейської методології, яка базується на PRODCOM в статистику виробництва, і шляхів їх вирішення та опрацювання методологічних підходів щодо ретроспективних перерахунків у статистиці промисловості.

Цей захід сприятиме досягненню зазначеної вище мети і контрольних показників, вказаних у контракті: *розробці проекту переліку продукції промисловості для статистики виробництва, який базується на CPA 2008 і PRODCOM та методології щодо перерахунків динамічних рядів в статистиці виробництва*.

Мета місії

Першочерговою метою місії є:

Ознайомлення з європейською практикою використання PRODCOM при побудові національних класифікацій для спостережень за виробництвом продукції.

Ознайомлення експертів з проектом Номенклатури, що базується на CPA-2008 і останній версії PRODCOM, для збору даних по випуску продукції в Україні, та з анкетами обстежень за виробництвом промислової продукції для забезпечення отримання показників згідно з PRODCOM.

Опрацювання разом з експертами підходів до здійснення ретроспективних розрахунків динамічних рядів у статистиці виробництва.

Очікувані результати

Оцінка експертами проекту Номенклатури, що базується на CPA-2008 і останній версії PRODCOM, і враховує національні потреби. Отримання рекомендацій щодо підходів (методології) в перерахунках динамічних рядів за показниками статистики промисловості та їх оприлюднення.

Заходи

Орієнтовний графік місії такий:

Дата: 24.09.12

Дата: 28.09.12

Завдання, що мають бути виконані Держстатом для полегшення місії

Бенефіціар буде:

Будуть присутні керівники підрозділів, які займаються розробкою і актуалізацією Номенклатури, розробляють, організовують і проводять статистичні спостереження щодо випуску продукції, здійснюють розрахунок індексів, займаються аналізом даних та поширенням інформації.

Консультант та партнер

Місія реалізовуватиметься спільно:

Сорен Крістенсен, Данія

Віолета Кунігеліене, Литва

Партнером з країни-бенефіціара буде:

Овденко Л.М. – директор департаменту статистики виробництва;

Петренко І.С. – заступник директора департаменту статистики виробництва-начальник відділу короткострокових показників статистики промисловості;

Троц Н.П. – начальник відділу статистики продукції переробної промисловості департаменту статистики виробництва;

Постолук Н.Г. – начальник відділу статистики продукції добувної промисловості, електроенергетики, водо- та газопостачання департаменту статистики виробництва.

Час

Місія здійснюватиметься протягом п'яти днів в Україні .

Сорен Крістенсен, Данія – з 24 по 27.09.12

Віолета Кунігеліене, Литва – з 25 по 28.09.12

Звіт

Підсумковий звіт за результатами місії має бути наданий не пізніше двох тижнів після завершення місії.

Додаток 2. Програма місії експертів

This project is funded by
the European Union

STATISTICS
DENMARK

Twinning Project

“Development of new statistical methodologies and indicators in selected areas of statistics in line with EU statistical standards”

24 вересня 2012 року, понеділок	
10:00 Прибуття до приміщення Держстату України	Зустрічає: Жулай К.О.
10:00 – 13:00 Узгодження порядку денного та інших організаційних питань. Презентація експерта Сьорена Крістенсена: – кращі практики країн зі збору даних щодо виробництва за PRODCOM та створення на базі PRODCOM національних класифікацій з метою отримання даних на національному рівні; поширення даних; – методологічні підходи Євростату та практики країн щодо здійснення ретроспективних перерахунків на прикладі показників статистики промисловості. <i>Примітка.</i> Порядок і тривалість висвітлення питань на розсуд експерта.	Сьорен Крістенсен – експерт з питань класифікацій в статистиці виробництва; Овденко Л.М. – директор департаменту статистики виробництва, Петренко І.С. – заступник директора департаменту статистики виробництва – начальник відділу короткострокових показників статистики промисловості, Постолюк Н.Г. – начальник відділу статистики продукції добувної промисловості, електроенергетики, водо- та газопостачання; Заквацька О.В. – заступник начальника відділу статистики продукції переробної промисловості.
13:00 – 14:30	Перерва на обід
14:30 – 17:00 Продовження презентації. Обговорення.	Сьорен Крістенсен, Віолета Кунігелієне – експерти з питань класифікацій в статистиці виробництва; Овденко Л.М., Петренко І.С., Постолюк Н.Г., Заквацька О.В.
17:00 Вихід з приміщення Держстату України.	Супроводжує: Жулай К.О.
25 вересня 2012 року, вівторок	
10:00 Прибуття до приміщення Держстату України.	Зустрічає: Жулай К.О.
10:00 – 13:00 Продовження презентації. Обговорення. Розгляд поточної ситуації в статистиці промисловості України щодо вибору прийнятних методів отримання ретроспективних даних за показниками (з урахуванням регіонального аспекту) та строків:	Сьорен Крістенсен, Віолета Кунігелієне Овденко Л.М.,

• випуск промислової продукції за видами (місячні дані; дані за базисний рік); • відпрацьовані людино-години за видами діяльності з тривалим циклом виробництва (місячні дані; дані за базисний рік); • оборот у промисловості (місячні дані; дані за базисний рік); ВДВ у промисловості за базисний рік; • індекс промислової продукції (2011-2012, 2007-2010); • індекс обороту у промисловості (2011-2012).	<i>Петренко І.С., Постолюк Н.Г., Заквацька О.В.</i>
13:00 – 14:30	Перерва на обід
14:30 – 17:00 Продовження обговорення питання ретроспективних розрахунків в статистиці промисловості України: - розгляд строків отримання ретроспективних даних за кожним з показників; - політика публікації даних в ретроспективі.	<i>Сьорен Крістенсен, Віолета Кунігелієне Овденко Л.М., Петренко І.С., Постолюк Н.Г., Заквацька О.В.</i>
17:00 Вихід з приміщення Держстату України.	Супроводжує: <i>Жулай К.О.</i>
<u>26 вересня 2012 року, середа</u>	
10:00 Прибуття до приміщення Держстату України.	Зустрічає: <i>Жулай К.О.</i>
10:00-13:00 Ознайомлення експертів з проектом Номенклатури, що базується на СРА-2008 і останній версії PRODCOM, для збору даних по випуску продукції в Україні (принципи побудови; система кодування; структура).	<i>Сьорен Крістенсен, Віолета Кунігелієне Овденко Л.М., Петренко І.С., Постолюк Н.Г., Заквацька О.В.</i>
13:00 – 14:30	Перерва на обід
14:30 – 17:00 Ознайомлення експертів з анкетами обстежень за виробництвом промислової продукції для забезпечення отримання показників згідно з PRODCOM. Розгляд питання щодо збору даних по продукції за новою Номенклатурою.	<i>Сьорен Крістенсен, Віолета Кунігелієне Овденко Л.М., Петренко І.С., Постолюк Н.Г., Заквацька О.В.</i>
17:00 Вихід з приміщення Держстату України.	Супроводжує: <i>Жулай К.О.</i>
<u>27 вересня 2012 року, четвер</u>	

10:00 Прибуття до приміщення Держстату України.	Зустрічає: Жулай К.О.
10:00-13:00 Оцінка експертами проекту Номенклатури, що базується на CPA-2008 і останній версії PRODCOM, і враховує національні потреби.	Сьорен Крістенсен, Віолета Кунігелієне Овденко Л.М., Петренко І.С., Постолюк Н.Г., Заквацька О.В.
13:00 – 14:30	Перерва на обід
14:30 – 17:00 Обговорення проекту попередніх рекомендацій щодо підходів (методології) перерахунків динамічних рядів за показниками статистики промисловості та оприлюднення даних. Обговорення звіту щодо результатів проведення заходу.	Сьорен Крістенсен, Віолета Кунігелієне Овденко Л.М., Петренко І.С., Постолюк Н.Г., Заквацька О.В.
17:00 Вихід з приміщення Держстату України.	Супроводжує: Жулай К.О.
<u>28 вересня 2012 року, п'ятниця</u>	
10:00 Прибуття до приміщення Держстату України.	Зустрічає: Жулай К.О.
10:00 – 15:00 Обговорення окремих проблемних питань щодо класифікації продукції за PRODCOM 15.00 год. Вихід з приміщення Держстату України.	Віолета Кунігелієне Овденко Л.М., Петренко І.С., Постолюк Н.Г., Заквацька О.В. Супроводжує: Жулай К.О.
12:30 – 13:30	Перерва на обід